

Forhandlingen genoptoges.

Gustav Pedersen: Jeg har et par bemærkninger til den højtærede arbejds- og socialminister og i nogen grad også til den højtærede handelsminister. Jeg har tidligere nogle gange prøvet at vække opmærksomheden om nogle af de spørgsmål, der presses i forgrunden, når de store årgange af unge møder på arbejdsmarkedet. Jeg vil regne, at det bliver omkring midten af 50'erne, at de rigtig store årgange begynder at myldre frem. Jeg tør desværre ikke smigre mig med, at jeg har haft succes med hensyn til at vække opmærksomhed om disse spørgsmål, men der er nogle af dem, der efterhånden begynder at nærme sig det aktuelle så stærkt, at jeg mener mig berettiget til igen at tage et par af dem frem og prøve på at vække fornyet interesse for dem.

Jeg nævner i første række spørgsmålet om at skaffe lærepladser. Det er ganske vist et problem, som må være erhvervenes problem, men jeg vil dog tro, at det var naturligt, om netop arbejds- og socialministeriet, der jo på anden måde har forbindelse med spørgsmålet om arbejdsanvisning, var opmærksom på at få undersøgt, dels om der på naturlig måde kommer det store antal lærepladser frem, som man får brug for på dette tidspunkt, dels om disse lærepladser fordeles på en forsvarlig måde. Jeg erkender, at det bliver svært i 1954 eller 1955 at vide, hvad der er en god læreuddannelse med henblik på beskæftigelse i 60'erne eller 70'erne, men jeg gør opmærksom på, at unge mennesker, der har fået en nogenlunde alsidig uddannelse, i alle forhold har en større tilpasnings-evne end de unge, der kun har været bude, håndlangere eller specialarbejdere. Med andre ord, de uddannede unge vil næsten altid være bedre stillet og dermed også være mere samfundsnyttige end de, som i ungdommen slet ingen uddannelse fik.

Derfor synes jeg, det vil være naturligt, om man allerede nu i arbejds- og socialministeriet har interesse for sagen udover den at vække interesse på de felter, hvor man kan tage spørgsmålet op til direkte behandling. Det er jo nemlig ikke alene det, at der kommer meget store årgange frem i midten af 1950'erne og fremefter, men vi må se i øjnene, at landbruget for sit vedkommende anvender en stadig

faldende procentdel af de unge, der skal ud og søge beskæftigelse. Det vil altså sige, at vi antagelig på samme tid får både en meget stærk stigning i antallet af unge og en meget stærk begrænsning i antallet af dem, der på normal måde tidligere kunne finde uddannelse indenfor landbrugets område. Det er derfor, spørgsmålet bliver dobbelt aktuelt.

I fortsættelse af dette spørgsmål møder vi imidlertid et problem, der helt er samfundets problem, og som henhører dels under arbejds- og socialministeriet, dels under handelsministeriet, hvorfor jeg også beder den højtærede handelsminister om at være opmærksom på det. Det er spørgsmålet om at skaffe de nødvendige skoler til uddannelsen af det stærkt voksende antal unge. Det drejer sig selvfølgelig først og fremmest om tekniske skoler, men også handelsskoler og andre fagskoler er der brug for, og jeg havde nær sagt, at en meget stor del af de unge, som man kan risikere bliver specialarbejdere, har oven i købet mere brug for at få deres uddannelse suppleret i disse år end lærlinge eller de, der på anden måde gennemgår en praktisk uddannelse, selvom også de trænger hårdt til det. Jeg synes også, det er rimeligt at gøre opmærksom på, at den uddannelse, de unge får, medens de er i alderen mellem 15 og 20 år, almindeligvis er bedre og gives på en billigere måde end den uddannelse, man får i en senere alder, hvor det altid er noget vanskeligere at lære og i særdeleshed at tilpasse sig nye forhold.

Jeg håber, jeg tager fejl, men jeg har noget i retning af en fornemmelse af, at man f. eks. indenfor tilsynet med de tekniske skoler ikke anser problemet for at være så alvorligt, som det virkelig er, og derfor henstiller jeg, at man tager spørgsmålet op til undersøgelse, så vi ikke kommer til at stå i en situation, der er værre end den, vi stod overfor, da de samme store årgange mødte i folkeskolen og man i virkeligheden hverken havde lærerkræfter eller lokaler til at tage imod dem på ordentlig måde.

Spørgsmålet har imidlertid også en anden side. Det har jo været sådan tidligere, at det var forholdsvis lettere at få lærepladser til praktisk uddannelse i provinsen end i hovedstaden. Der var flere virksomheder i provinsbyerne, der påtog sig lærlingeuddannelse, end der var i hovedstaden, når